

3.2.2 Organizace vzdělávání

Cizí jazyk je vyučován povinně od 3. ročníku základní školy. Vzhledem k zájmu rodičů jsou hodiny cizího jazyka zařazovány i do učebních plánů 1. a 2. ročníku. V počátečním vzdělávání se výuka anglického jazyka stala dominantní, v minulém školním roce 99,4 % žáků 3. ročníků zvolilo angličtinu jako 1. cizí jazyk. Pouze v příhraničních krajích se Spolkovou republikou Německo, v Karlovarském, Plzeňském a Libereckém kraji, byl zájem o výuku angličtiny nižší, a to 80 až 88 % žáků 3. ročníků základních škol. Ve volitelných předmětech se učí další cizí jazyk 11 % žáků. Počet žáků v nepovinných předmětech se snižuje.

V gymnáziích převažuje výuka anglického jazyka (více než 80 % žáků). Ve středních odborných školách navštěvují žáci výuku anglického a německého jazyka zatím v poměru 5 : 3.

Účinným nástrojem ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků je výuka předmětu v cizím jazyce. Kromě bilingvních gymnázií se v praxi tento požadavek téměř nerealizuje. Zařazení prvků CLILu bylo zaznamenáno ve sledovaném vzorku škol zcela výjimečně.

Zapojení škol do rozvojových projektů MŠMT *Podpora výuky cizích jazyků, Rozvojový program na podporu výuky méně vyučovaných jazyků, Rozvojový program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy* bylo ve sledovaném období minimální.

Z důvodů zajištění a zvyšování efektivity vzdělávání je žádoucí vyhodnocovat úroveň znalostí žáků při přechodu z nižšího do vyššího stupně vzdělávání. Návaznost ve výuce cizích jazyků je v 80 % sledovaných škol zajišťována realizací zpracovaných vzdělávacích obsahů ve vzdělávacích programech a využíváním navazujících řad učebnic odpovídajících věku žáků. Organizace výuky v gymnáziích umožňuje vytvářet skupiny žáků podle pokročilosti. Ve třetině ostatních středních škol byla úroveň znalostí žáků zjišťována pomocí vlastních vstupních testů, avšak jen 8 % vytvářelo v rámci ročníku skupiny podle pokročilosti. Zlepšila se spolupráce mezi spádovými malotřídními a plně organizovanými základními školami.

Ve dvou třetinách základních škol tvořilo skupiny v cizích jazycích nejčastěji 11-20 žáků. Výjimečně byly zaznamenány i málopočetné skupiny (méně než 5) nebo nadměrně početné (více než 24 žáků). Ve středních školách včetně gymnázií se počty žáků ve skupině nejčastěji pohybovaly od 13 do 15 zapsaných žáků.

Mírně stoupl počet základních a středních škol, které zajišťují výuku češtiny jako cizího jazyka. V základních školách navštěvovali žáci ze zemí mimo Evropskou unii vzdělávání v českém jazyce častěji než státní příslušníci členských států. Výuka českého jazyka probíhala v polovině škol za úplaty, nejčastěji formou kroužku.

V rámci hospitační činnosti bylo sledováno klima školy, ve kterém vzdělávání probíhalo. Česká školní inspekce, ředitelé škol i učitelé shodně pozitivně hodnotili dobré mezilidské vztahy a v základních školách i spolupráci s rodiči. Učitelé byli více kritičtí než ředitelé při hodnocení některých ukazatelů, např. při hodnocení otevřenosti komunikace, orientace na účastníky vzdělávání a podpory ze strany zřizovatele. Méně příznivě byly hodnoceny vztahy a tolerance mezi žáky, a to jak v základních, tak i středních školách. Ve středních školách pětina učitelů spíše negativně hodnotila spolupráci s rodiči. Inspekční zjištění ukazují na nedostatky při vytváření tvůrčího prostředí a implementaci inovací v 18 % škol.

Školy se snaží respektovat ve vzdělávací nabídce požadavky RVP a přihlížet i k požadavkům rodičů. Nedaří se realizovat některé priority Národního plánu výuky cizích jazyků, např. výuku předmětu v cizím jazyce, zapojení škol do rozvojových projektů MŠMT aj. Návaznost je formálně zajišťována soustavou rámcových vzdělávacích